

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja do konca tega leta 1 K za Avstro-Ogrsko, 1 marko za Nemčijo, 2 liri za Italijo in 1/2 dolarja za Ameriko.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 20 vin., vsa stran 60 K, pol strani 30 K, četrt strani 15 K, osminka strani 8 K. Pri vsletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnistvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Proč s Šukljatom.

Že zadnjič smo opisali, kako zakonomno in nasilno je postopala klerikalna večina deželnega zbora z naprednimi poslanci.

Proti zakonu in pravici jim je hotela kar kratkim potom zamašiti usta in jim zvezati roke, da bi klerikalci lahko potem mirno in neovirano gospodarili v deželnem zboru ne na korist ljudstvu, marveč v prid lastnim svojim žepom.

Vendar pa bi klerikalna večina svojih nakan ne bi mogla izvesti, ako bi bil deželni glavar mož na svojem mestu, na katero ga je poklical cesar sam, da čuva veljavne zakone in da vodi vse deželne posle v duhu popolne nepristranosti in pravičnosti, da imajo vanj zaupanje vse stranke v deželi.

Ko je svetli vladar imenoval Šukljata za deželnega glavarja, mu je izrečno zaobilal, da mora strogo pravično in nepristransko izvrševati svoje dolžnosti ter ga pozval, naj v njegove roke položi sveto prisego, da bo vse svoje dolžnosti izpolnjeval, kakor je predpisano.

Toda Šuklje ni vaju držati, kar izpričuje vse njegovo življenje in delovanje, nobenih priseg in nobenih obljub!

Zato je hladnokrvno prelomil tudi prisego, ki jo je položil v roke cesarju samemu, ter postal hlapec klerikalne večine kot eksekutor vseh njenih nasilstev in zakonolomstava v deželnem zboru, nad katerimi se zgraža ves pošten svet.

France Šuklje torej ni več deželni glavar, marveč je samo izvrševatelj klerikalnih želja in nakan.

Kot tak se seveda ne sme in ne more brigati niti za koristi svojih volilcev.

A vendar je bil od svojih volilcev izvoljen v to, da se v deželnem zboru poteguje z vso odločnostjo za pravice in koristi belokranjskega ljudstva!

Poteklo je deželnozbornsko zasedanje, vsi drugi poslanci so se zavzemali za interese svojih volilcev, edini poslanec belokranjskega ljudstva Šuklje ni

ves čas niti ust odprl, da bi nastopil za pravice in koristi svojih volilcev, kakor da bi v Belokrajini teklo samo mleko in med, kakor da bi Belokranjci ne imeli nobenih potreb in nobenih nujnih zahtev!

In vendar je, ako ničesar drugega, vsaj vprašanje belokranjske železnice tako pereče, da bi ga moral poslanec belokranjskega ljudstva za vsako ceno sprožiti v dež. zboru, ako se le količkaj zaveda svojih dolžnosti.

Toda Šuklje tega ni storil, ker so mu koristi svojih volilcev deveda briga!

Vprašamo vas, možje Belokranjci, ali je takšen poslanec, ki tako brezvestno zanemarija svoje dolžnosti, še vreden vašega zaupanja?

Ako stvar količkaj trezno premislite in preudarite, morate na to vprašanje odgovoriti z odločnim ne! In če pa je tako, potem mu povejte na glas, da mu več ne zaupate in pozovite ga, naj nemudoma odloži svoj mandat!

Toda, možje Belokranjci, France Šuklje ni samo vaš deželni, nego je tudi vaš državni poslanec.

Povejte nam sedaj, ali je mogoče, da bi bil France Šuklje, ki, kakor je dokazano, na tako nečuden način zanemarija dolžnosti deželnega poslanca, dober, marljiv in koristen državni poslanec?

Kdor je nesposoben za en posel, za eno delo, tudi za drug posel, za drugo delo ne bo dosti prida!

In pravimo vam:

France pl. Šuk je je kot državni poslanec še slabši in ničvrednejši kakor deželni poslanec!

Belokranjci ste ga izvolili, da vas zastopa na cesarskem Dunaju.

A kaj dela on?

On čepi v Ljubljani in niti na misel mu ne pride, da bi šel na Dunaj, kjer odločujejo o vseh važnejših vprašanjih, torej tudi o vprašanju belokranjske železnice.

Ako bi bil Šuklje vester poslanec, zavedajoč se svojih dolžnosti, bi ravno v tem času moral biti neprestano na Dunaju ter vlado v enomer nadlegovati, naj že vendar enkrat spolni svojo obljubo glede belokranjske železnice, saj je vendar stara stvar, da, kdor ni nadležen, ne doseže ničesar.

A Šuklje nima niti volje, a kot deželni glavar niti časa, da bi se udeleževal državnoborskih sej na Dunaju.

Čemu ste ga potem volili za svojega poslanca, volilci belokranjski?

Zata vam pravimo: Zavedni Belokranjci, pozovite Šukljata, naj odloži mandat in naj napravi prostor sposobnejšemu možu, ki bo imel srce za belokranjsko ljudstvo in ki se bo tudi brigal za njegove križe in težave! Pošljite tudi vi Šukljata v penzijo, kamor ga je že zdavna poslala vlada sama, ker je spoznala, da ni več za nobeno rabo!

Politični pregled.

Avstrija.

V sredo, 20. t. m., se je sešel državni zbor k prvi seji v jesenskem zasedanju. Prekovali so, da se bo ta seja pričela s silnim viharjem. To se ni zgodilo, zakaj seja je bila nenavadno mirna. Edino češki radikalni poslanci so hrupno nastopili proti Bienertthovi vladi ter ji klicali, naj odstopi. Seja je trajala samo 20 minut. Predsedoval je starostni predsednik dr. Funke, ki je odredil, da bo prihodnja seja v petek. V tej seji je bil izvoljen za predsednika krščanski socialc dr. Pattai. V ponedeljek se imajo voliti razni odseki. Če bo državni zbor mogel mirno zborovati, je veliko vprašanje. Ako bo vlada res predložila cesarju v potrjenje zakonske načrte, da se proglasi nemščina za edini uradni jezik na Nižjem in Gornjem Avstrijskem, na Solnograškem in Predarlškem, potem bo gotovo izbruhnila v državnem zboru zopet obstrukcija. In kaj potem? Odstopiti bo morala Bienertthova vlada, ali pa bo državni zbor razpuščen.

Hrvatska.

Hrvatska stoji še vedno v znamenju „veleizdajniških“ procesov. Pretekli teden je stal pred sodiščem kmet Pajić, ki je lani na trgu v Petrinji zaklical: „Živila Srbija, živio kralj Peter, podajmo si roke, bratje Srbi“. Sodišče ga ni obsodilo radi „veleizdaje“, marveč samo zaradi motenja javnega miru in ščuvanja proti narodnostim. Obsojen je bil v trimesečno ječo. Te dni je stal pred sodiščem pravnik Jovanović, tudi obtožen radi „veleizdaje“. Mož je sedel v preiskovalnem zaporu več nego leto dni, sedaj pa ga je sodišče oprostilo vsake krivde in kazni. Zdi se torej, da je tudi hrvatske sodnike že jela srečavati — pamet.

Ogrska.

Na Ogrskem še vladna kriza vedno ni končana. V sredo so imeli ministri pod vladarjevim predsedstvom sejo, da se dogovore glede razrešitve krize. Cesar je zahtevo Kossuthove stranke, naj se izključno nji izroči vlada, z vso odločnostjo odklonil. Ta vladarjev korak kaže na to, da bo cesar imenoval tako vlado, ki bo izvedla nove volitve v državni zbor in s tem parlamentom uveljavila volilno reformo na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Rusija.

Car Nikolaj se je 20. t. m. napolnil v Italijo, da obiše kralja Viktora Emanuela. Potoval je po suhem preko Nemčije. Listi pišejo, da se na povratku morda sestane tudi s cesarjem Franom Josipom. — Ruski poslanci napravijo pod vodstvom predsednika Homjakova meseca novembra izlet na Balkan. Posetijo predvsem Carigrad, Sofijo in Belgrad.

Turčija.

V Makedoniji vladajo naravnost obupne razmere. Uporni Albanci plenijo po deželi neovirano ter koljejo kristjansko prebivalstvo. Turška vlada je brez moči. Ne bo preostalo drugega, kakor da bodo evropske države morale enkrat napraviti mir in red v Makedoniji.

Španska.

Španska vlada je dala brez pravega procesa kratkim potom ustreliti voditelja španskih svobodomislecev Frančiška Ferrera, češ da je povzročil krvave nemire v Barceloni. Ta obdolžitev je bila seveda krivična, še bolj krivična pa seveda obsodba. Nad to obsodbo se zgraža ves svet, zato je prišlo tudi po raznih evropskih mestih do velikanskih demonstracij proti španski vladi. O Frančišku Ferreru, ki ga klerikalni listi nesramno blatijo, spregovorimo prihodnjič.

DOPISI.

Konj na Verju in žaba v Medvodah in v Preski. Človek, ki se rad umakne prašnemu mestu, gre rad tja ven na kmete, kamor ga povabijo. V 13. številki »Slovenskega Doma« je bilo zapisano, da naj

pridejo šmarnogorski božjepotniki v nedeljo, dne 10. t. m. v Gornje Pirniče in na Verje na bobov praznik in na godovanje ondrotnih imenitnih vaških patronov: teleta in konja.

Na Šmarni gori se je bilo zbralo tega dne več takih popotnikov ljubljanskih, ki so bili namenjeni popoldne v Pirniče in na Verje. Ko se je bil izmed teh zlasti eden posebno iskreno priporočil sv. Antonu puščavniku, ki blizo cerkve pod skalo že dolgo let uspešno kožuhe služi, naj ga vendar že usliši, smo zdrsnili proti Dolenjim Pirničam in se ustavili v Gorenjih Pirničah v gostilni pri »Bučku« in »Mihovecu«. Tu smo našli že polno gostov, ki so se veselili in peli na čast prazniku in vaški patronom. Ko vprašamo, kje imajo teleta, se odkritosrčno zasmеjejo ter nam blage in dobre volje postrežejo z bobom, potvico in pristno telečjo pečenko kot prav dobrodošlim gostom. Pravijo, take živali, katere meso ozdravlja bolnike in zdrave krepki, ne bi dali iz vasi za noben denar in tudi ne zamenjamo je. Ko smo se že dalje časa zabavali in pravili povest o »Štularjevem teletu« po raznih virih, pove potomec iz Štularjeve hiše — Gašč, da pred več leti res ni bilo varno dosti povpraševati o teletu po Pirničah. Kaj hitro bi se bile pri tem izkupile kakšne gorke batine. Takrat se je smelo govoriti in vpraševati le o »mali živinici«. Danes smo napredovali tako, da se takšnim šaliam le smejemo. Čas je bilo, oglasiti se na Verju. Stopimo najprej v gostilno pri »Kralju« — ljudje pravijo: pri »Verjanskem kralju«. Tu je zopet polno častilcev vaškega patrona — konja. Kako da imajo Verje tega patrona, povedal je sam gospodar, prijazen in jako vljuden mož tako - le: Bilo je pozimi, nekako okolo Božiča. V Ljubljani je bil semenj, kamor so prignali mnogo konj. Nekaj sejmarjev, ki so se vračali s semnja, se je bilo ustavilo na Vikrčah v gostilni pri »Kovaču«. Ta gostilna je še dandanes. Neki sejmar priveže svojega konja pred gostilno. Ker ni bilo gospodarja dolgo ven, da bi šla domov, se konj odtrga in krene proti Gornjim Pirničam in Verju. Ker je bil prejšnji dan sneg padel, so se stopinje dobro poznale. Konj zaide na Verje proti gozdu, ki se imenuje Brezovec. Pod tem gozdom je imel Mihovec kočjo in nekaj njiv. Ta možakar je imel mnogo zajcev na vesti. Lovil jih je pri kozoleu v zanke. Pomagal mu je Krne, ki je takšen lov prav dobro razumel. Tako je naneslo, da je konj, ki se je strgal pri »Kovaču« na Vikrčah, prišel po potu naravnost k Mihovecovi kočji. Mihovec je čakal zunaj, kedaj bo zajček priskakljal in se v zanjke ujel, njegov tovariš je pa v kočji spal, ker sta bila dogovorjena, da bo eden izmed nju čakal do polnoči, drugi pa po polnoči. Konj je bil že blizo Mihoveca, ki je prežal na zajca. »Čukati, čukati, čukati!« klopočejo konjske podkve. Mihovec se neznan-

sko prestraši, zbeži v kočjo, kjer je Krne spal, ga zbudi in mu pove: Strašna žival ali sam hudič je prišel proti meni in šel v gozd. Krne hitro vstane, vzame s seboj svetilnico in posveti po potu, koder je hodil hudič. »Ali ne vidiš konjskih stopinj? to ni bil hudič,« pravi Krne Mihovecu. Oh, ti ne veš, kaka strašna prikazen je bila, Nihče drug ni bil kot hudič! govori plašno Mihovec. »Pojdiva naprej, pravi Krne. Šla sta. Najdeta še očitnejša znamenja konjska.« »Ta znamenja so vendar konjska!« reče Krne. »Saj ima tudi hudič takšna znamenja, če hoče,« ugovarja Mihovec. Konj se je bil zatekel med tem pod neko smreko. Drugi dan ga je bil prišel iskat njegov gospodar, ki je bil menda iz Cerkelj doma. Od onega časa, to še ni dolgo, imamo pri nas za vaškega patrona »konja« ponovi gostilničar Kralj.

Ko smo se na Verju od konja poslovili, se ustavimo še v restavraciji pri medvodskem kolodvoru. Na večnem pragu zagledamo brhko punco — gospodinjo, ki nas, ker smo ji bili nekateri že znani, takoj ogovori rekoč:

»Kajne, danes ste v Pirničah tele in na Verju konja praznovali in poganjali, vabim vas, pridite danes teden, dne 17. t. m. k nam na naš bobov in žabji praznik!« »Kaj bo vaša žaba proti teletu in konju!« ugovarja eden izmed šmarnogorskih potnikov. »To je res, da sta tele in konj imenitni in kreditni živali, vendar mislim, da se Pirničanje in Verjanje le preveč ponašajo in bahajo s svojimi patroni. Najbrž, da ti naši vrlji sosedje niti ne vedo ne, da je bila naša žaba pred davnim časom tako zaslovela, da je imelo ž njo opraviti okrajno, deželno sodišče in celo še najvišje sodišče na Dunaju,« odgovori gospodinja, katero je govorica razvela, da je ta tam gori doma, kjer eveto, rasto in zore »škufjeluške smujke.« »Jaz sem abstinent, sovražim alkohol, vsi ga sovražimo, kakor vem, vsedimo se in pri čaši »vinca rujnega« bomo prosili milostno gospo, da nam pove slavno zgodbo o medvodski in preški žabi,« pravi eden izmed božjepotnikov. — »No, če ste se kaj lepo priporočili sv. Antonu na Šmarni gori, bom pa povedala zgodbo o naši slavni žabi, ker nam Medvodčanom in Preščanom mora biti tudi na tem ležeče, da svet zve, da nimajo samo naši sosedje Pirničanje in Verjanje slovečih patronov, marveč tudi mi.« Gospa začne v svojem glatkem govoru s smojskim naglasom tako - le praviti: »Z našo žabo je bilo tako: V močvirnatih vodi Sori, blizu tam, kjer je danes v Goričanah tvornica za papir, kjer kraljuje Jaka Kolenc, ki je bil letos ravno tisti dan na Triglavu, ko se je prekucoval in si lomil roke in noge ljubljanski zdravnik dr. Stojce ob stenah gore Škrlatice nad Kranjsko goro, sta lovila Tone in Ančka žabe zase, ne za petek. Imela sta srečo, obilo sta jih bila nalovila. Ančka jih potem doma tako preobleče, da je žabam in žabicam hlačiice slekla in

se je tudi žabja kri pokazala. Ne vem, kdo že — gotovo je bil dober znanec — pride ravno takrat v kuhinjo vprašat, kje je Tone, ker ga ni bilo v izbi. Jaz mislim, da je temu znanemu človeku sam hudič vdihnil muhasto misel v glavo, naj se malo s tem žabjim lovom ponorčuje. Koliko pisanja in pričevanja je ta muha dala opraviti najučenejšim gospodom, nam Medvodčanom in Preščanom je pa prinesla imenitno zaslulega patrona. Kaj je učinil oni človek. Kuharica Ančka najde drugo jutro na kuhinjski mizi list papirja (ki pa ni bil narejen v naši tvornici, ker je takrat še ni bilo) in na papirju lepo spisano dolgo pesem. Cele pesmi vam ne povem, ni, da bi se vsemu svetu razodela, povem pa rada štiri kitice. Da ne bo vprašanja, kje sem jo dobila, povem takoj, da sem izposodila nje prepis iz sodiščnega arhiva, čegar imena ne smem pod častno besedo izdati. Ta pesem ima tudi napev, ki ga znam peti in ga bomo peli danes teden, ako pridete na naš praznik. Glasi se tako:

V Sor' žabee regljajo
in svoj špas imajo,
bežimo na stran,
da ne bomo zapelan'!
Prišli so kovači,
prijatli domači,
prav čudno se jim zdi,
k' vidjo žabjo kri.
Oh drobne te krač'ce
kje vaše so hlač'ce?
(konfiscirano)
Tri leta in pu
trpela je tu,
de tožbe so ble
zavol žabje pete.

Kakor vidite, je ta pesem pomanjkljiva, ker ne pove, zakaj so trajale tožbe zavolj žabje pete kar tri leta in pol. Sem že prej rekla, da cele pesmi ne smem povedati. Sme se razodeti to, da sta Tone in Ančka tožila zalagatelja pesmi zaradi žaljenja časti in ta tožba je potem prehodila v tri in pol letih vse sodnijske inštanice.

»Kaj menite, ali se je bil zlagatelj pesmi izmazal iz kazni, ko je govorilo in pisalo o njem celo najvišje sodišče? Bil se je, ali teško. Stroške sta plačala Tone in Ančka. Tako je, od one dobe imamo mi žabo, ki je po svoji pravdarski zgodovini imenitnejši patron, kakor vsi takšni patroni daleč naokrog. Niti sloveča »škufjeluška smujka« nima tako imenitne prošlosti, ko naša žaba, kaj naj še poreko potem n. pr. valburški želod pri Smledniku, tacevski zvon pod Šmarno goro, vaški petelin pri Medvodah, kamniške metle in psi-ca in maslo iz Most pri Kamniku!«

Razgled po Slovenskem.

r Velik shod v Ljubljani. V nedeljo 24. t. m. ob pol 11. uri priredi narodno-napredna stranka velik političen shod v »Mestnem domu« v Ljubljani. Poročali bodo deželni odbornik **dr. Ivan Tavčar**, deželni poslanec **dr. Ivan Oražen** in drž. poslanec **Ivan Hribar** o zadnjem deželnozbornem zasedanju in o splošnem političnem položaju. Dolžnost vsakega naprednega Ljubljanačana je, da se zanesljivo vdeleži tega pomenljivega shoda!

r Volilni hod na Prestranku v gostilni g. Kanalea priredi v **nedeljo 24. t. m. narodno-napredna stranka.** Shod se prične ob pol 4. popoldne. Somišljeniki iz slavinske občine, pridite na ta shod v čim-največjem številu.

r Shod v Logatecu, ki je zadnjič radi neodstranljivih zaprek izostal, se vrši v **nedeljo 24. t. m.** ob pol 4. popoldne v salonu hotela Kramer. Govoril bo deželni odbornik **dr. Ivan Tavčar** o deželnozbornem zasedanju in o političnem položaju. Naprednjaki, somišljeniki, vabimo vas, da se tega velevažnega shoda vdeležite v kolikor mogoče velikem številu.

r Vseslovensko klerikalno stranko so preteklo nedeljo ustanovili klerikalci v ljubljanski oštariji »Union«. Dasi so več tednov bobnali svoje ljudi na ta shod, vendar ni bila udeležba posebno velika. Mnogo ljudi so privabili na shod s tem, da so oznanjali, da se udeleži njihovega zborovanja tudi vodja poljske ljudske stranke Jan Stapinski. Toda Jana Stapinskega ni bilo, zaman so ljudje po njem spraševali. Mož je pač izvedel, da bi klerikalci z njim igrali samo komedijo, zato si je tudi premislil priti. Izmed slovanskih politikov sta prišla samo dva: Čeh Kotlař in Hrvat Radić. Toda niti enega, niti drugega klerikalci niso bili posebno veseli. Kotlař jim je namreč povedal klerikalnim voditeljem, da Čehi ne morejo odbravati nasilstev, ki so jih zagrešili klerikalci v deželnem zboru na naprednih poslancih. Hrvata Radića pa niso mogli biti posebno veseli zategadelj, ker so ga morali plačati s teškimi tisočaki. Rešiti so namreč morali tiskarno Radićeve stranke, ki bi bila sicer prodana v petek na dražbi. Kaj čuda potem, ako so klerikalci z zelo kislimi obrazi zapuščali svoj »velikanski« shod?

r »Slovenec« bojkotira narodna podjetja. Oni »Slovenec«, ki si nikjer ne upa pokazati svojih zob Nemeem, oni »Slovenec«, ki nikoli ni črnil besede razjašnjenja in svarenja pred nemško »Kranjsko hranilnico« v Ljubljani, tisti »Slovenec« sedaj obeta bojkot slovenski »Kmetijski posojilnici« v Ljubljani, in sicer radi tega, ker je predsednik cvetočega zavoda veletržec Knez, katerega »Slovenec« mrzi do mozga in kosti . . . Ali res kdo verjame, da radi osebne mržnje? Nehote vsakdo

misli: Tu so žvenketali zlatniki. A kdo jih je zopet dal?

r Nemci in slovenski klerikalci v zadregah. Pred mesecem dni je izginil iz Čelja pl. Zandonatti, trgovec z lesom, posestvi in vsem, kar mu je došlo pod roke. Bil je dika celjske nemške elitne družbe; poletni je stanoval v svoji vili ob Savinji, pozimi v mestu. Ker je bil »fajn« gospod, so mu Nemci in naravno da tudi slovenski klerikalci zaupali mnogo denarja. Sedaj se je izkazal polom — in svitile kronce so šle po vodi ali pa tudi kam drugam! Govori se po mestu, da je »Südmark« s 25 tisoč kronami zelo na slabem; zanimajo pa se baje nadalje za Zandonattijevo usodo, še bolj pa za njegovo zapuščino mariborski dr. Mravlagg zaradi 100.000, ljudska posojilnica v Ljubljani zaradi pol milijona kron; žalujejo za njim tudi uradniki pri ljudski posojilnici v Ljubljani. Klerikalna posojilnica v Celju tudi povprašuje za Zandonattijem. Tako nastane včasih nemško - klerikalne slave žalosten konec!

r Ožja volitev na Krasu. Pri ožjih volitvah za kmečke občine sežanskega okraja je dobil klerikalni kandidat dr. Stepančič 424, a klerikalni kandidat Zlobec 263 glasov. Izvoljen je torej dr. Stepančič.

r Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja tem potom, da ima sledeče razglednice v zalogi: Vodnik Bleiweisove, cena 100 kom. 4 K; V. Polakove, cena 100 kom. 4 K, s hišico, cena 100 komadov 8 K; »Narodni tabor v Žalcu«, cena 100 komadov 8 K.

r Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prosi vse odpošiljatelje zneksov iz družbinah nabiralnikov, da vedno na položnici, ozir. nakaznici napišejo, iz katerega nabiralnika odpošljejo denar.

r Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da so naročila za računsko ozir. gostilničarske listke v zadnjem času redkejša postala. Slovenci in Slovenke, zahtevajte po vseh gostilnah in kavarnah, pa tudi v trgovinah računsko listke.

r Za Ciril-Methodov obrambni sklad so se zopet priglasili: 423. Železniški uradniki državne železnice ob Soči; 424. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda, moška v Gorenjem gradu; 425. dr. Karol Grossmann, odvetnik v Ljutomeru; 426. Franjo Lesjak, uradnik »Hrvatske zemaljske banke v Osijeku«; 427. Ivan Veras, glavni zastopnik »Slavije« v Mariboru.

r Slovenec — profesor stenografije na bolgarskem vseučilišču. Bolgarski listi poročajo, da je imenovan za profesorja stenografije na bolgarskem vseučilišču v Sofiji slovenski rojak profesor Anton Bezensek, ki je tudi oče slovenske stenografije. Doma je blizu Celja na Štajerskem.

r Odlikovanje Kranjca. Krojaški mojster v Radovljici gosp. Josip Pogačnik je bil odlikovan na mednarodni obrtni raz-

**Vsak napredni Slovenec boji na-
ročnik „Slovenskega doma!“**

stavi v Londonu, ki se je otvorila dne 1. oktobra, s častno diplomom, zaslužnim križcem in srebrno kolajno za razstavljeno salonsko obleko. To je visoko odlikovanje domače obrti.

r **Shod statistikov** se je otvoril v torek v deželnem dvoreu v Ljubljani.

r **Veliko zborovanje slovenske napredne mladine** se vrši v nedeljo, dne 24. oktobra ob 1. popoldne v Hodnikovi dvorani sredi trga Žaleca. Na dnevnem redu je ustanovitev organizacije za slovensko napredno mladino, fante in dekleta na Spodnjem Štajerskem. Po zborovanju se vrši pri Hodniku prijateljski sestanek s petjem in godbo.

r **Shod jugoslovanskih žel. uradnikov in uslužbencev** se je vršil v nedeljo v »Narodnem domu« v Trstu. Na dnevnem redu je bila nameravana omejitev voznih ugodnosti za železničarje in njihove rodine, povišanje stanarine in slučajnosti.

r **Letošnja vinska letina.** Oficijalno poročilo poljedelskega ministrstva pravi, da je bila letošnja vinska letina z ozirom na količino in kakovost precej zadovoljiva le ponekod na Nižje Avstrijskem, južnem Štajerskem in v Istri. Drugod je vinska letina le srednje kakovosti.

r **Službo voditelja na podkovski šoli** e. kr. kmetijske družbe kranjske razpisuje ravnokar družbeni glavni odbor v Ljubljani, kamor je do 20. novembra t. l. poslati prošnje, opremljene s pričevali. Reflektira se le na diplomiranega živinozdravnika, ki je popolnoma vešč slovenskega jezika. Letna plača in drugi prejemki se uredijo po dogovoru.

r **Automobilna zveza Trst - Opatija.** Društvo za pospeševanje tujkega prometa je sklenilo uvesti avtomobilsko vožnjo iz Trsta v Opatijo in nazaj. To vožnjo bode podpiralo ministrstvo za javna dela in trgovino, deželni odbor in občina Volosko - Opatija. S tem bo odpomagano slabi železniški zvezi.

r **Obmorska cesta Trst-Tržič (Monfalcone).** Ob divni morski obali Trst-Tržič je že projektovana cesta in tudi električni tramvaj, ki bode vezala veliki trgovski emporij z skokoma napredujočim in rastočim Tržičem. Ta poslednji namreč na trgovskem in industrijalnem polju sploh od dne do dne tako rapidno napreduje, da ni dvoma, da se bo v doglednem času povzpela do zelo važnega trgovskega emporija ob jadranskem morju. Samoposebi je umevno, da bodo ob krasnem tem obrežju — ko se enkrat cesta in tramvaj dogotovita, — vile, kopališča, hoteli in zdravilišča itd. kar zaporedoma rastle iz tal in da bo občudovanja vredna ta okolica s svojim milim in zdravim podnebjem — privabila na tisoče tujcev iz vseh krajev. Tacestase bo po dveh tretjinah vila po slovenskem morskem obrežju, in sicer ob barkovljanski rivieri, mimo očarujočega svetovnoznanega gradu Miramar, grljanskega kopališča, širom znanih prose-

ških vingoradov, tržaškega vodovoda Brojenice, sesljanskih kamenolomov in kopališča, mimo starodavnega in zgodovine polnega devinskega gradu na sivi skali in Devina; mimo Sv. Ivana, kjer izvira skrivnostna velika reka Timava, nakar se bo potniku odprla rodovitna furlanska ravan, pogled na izliv Soče v jadransko morje, na starodavni Oglej, lagune in Gradež. Ta pot ob morski obali od Trsta do Tržiča je zelo zanimiva in vtisov polna, ter je že za časa Rimljanov igrala važno ulogo. Zato bi bilo nujno želeti, da bi se Slovenci — ki so v to poklicani — vzbudili in tudi oni izkoristili te naravne krasote ob slovenski bodočnosti polni obali ob tem skrajnem zalivu jadranskega morja. — Žalostno bi res bilo, ako bi nam zopet — kot je navadno — vse pobrala izpred nosa — Nemeec in Italijan, a mi da bi smeli kvečjemu od strani gledati, kako si ta dva delita srečo in gospodarita na naši zemlji. — Pozor torej, dokler je še čas!

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vida nad Ljubljano.

g **Št. Vid nad Ljubljano.** »Kaj vse se piše o našem župniku, da bi zgubil zaupanje pri ljudstvu,« tako toži zadnji »Domo-ljub«. Resnica pa je, da Zabret pri večini Šentvidčanov sploh nobenega zaupanja nima. Saj ga celo stare ženice preklinjajo javno po cestah in prav pogosto se čuje od starih žensk, ki veliko pohajajo v cerkev, da je šentviška cerkev grozno zapuščena, in pravijo, če bi se župnik tako brigal za cerkev, kot se za druge neumnosti, pa bi bil boljši mož in mir bi bil v fari. Te ženice gotovo niso liberalnega duha, pa tudi ne Žirovnikovega in vendar se ne strinjajo z njegovim početjem, ki je zadnje čase postalo pravo pustolovstvo. Te ženice naj skusi pomiriti, morda se mu posreči. Jako se pa moti, ako misli, da bo s svojim početjem ustavil započeti gospodarski razvoj v Št. Vidu. Tu nas je namreč lepo število mož z dobrim naraščanjem, ki se ne strinjamo s Klanfarjevo in Zabretovo gospodstvenostjo. Razvili smo se v krepko organizacijo na edino gospodarskem polju in imamo prav dovoljen uspeh, ker najbolje se zamoremo počutiti sami med seboj. Le udriha naj po liberalcih in svobodomislecih. Mi smo pošteni kmetje in se ne damo farbat. Župnik nam pač zamore dati v cerkvi poduka, ker se je zato učil, ne more nas pa učiti kmetijstva in živino-rejstva, ker ga sam ne zna.

g **Klanfarija na vseh koncih in krajih.** Naš slavnoznani občinski svet je sklenil že pred sedmimi leti, da se ima tukajšnje pokopališče razširiti, kajti mrličji so se prekopavali še netrohnili, kar najbrže niti najbolj zarobljenim klerikalcem ne ugaja. Do današnjega dne pa župniki in

Klanfar tega sklepa niso izpeljali. Pač pa so se pustili prehiteti od napredne občine Zgor. Šiške, ki si je ustanovila lepo lastno pokopališče v Dravljah. Tega pokopališča ni izročila cerkvi, marveč upravlja ga sama, in sicer tako dobro, da se bo v kratkem samo izplačalo. Zdaj pa vprašamo: Ali bi ne mogli Šentvidčani isto napraviti že pred sedmimi leti? Pokopališče je naprava, ki se imenitno izplača, seve, župniku se ga ne sme izročiti. Želeli bi bilo, da bi vse napredne občine si osnovali po vzgledu občine Zgor. Šiške pokopališča v lastni upravi, vsak človek bo potem vsaj varen, da dobi po smrti košček zemlje in ga ne bodo kje za plotom zagrebli, kakor se še dandanes to dela z nesrečniki - samomorilci. Pri nas se čuje, da hoče Klanfar pokopališče visoko nasuti. Nikdo potem ne bo vedel, kje so pokopani njegovi dragi. Toda prišla bo občinska seja in Klanfar bo rekel: »jaz sem cesarski namestnik,« zacepetal bo z nožicami in prikimali bodo odborniki. Vprašanje pa je, če bodo sosedje s tem zadovoljni, kajti brez komisijskega ogleda taka stvar ne gre. Šentviški gostilničarji in obrtniki, zahvalite se Klanfariji za pokopališče v Dravljah.

g **Novo šolo** bodo najbrže tudi sedem let zidali. Govori se, da je Zabret določil Voukovo posestvo. Mi pravimo: To je za šolo neugodno. Zakaj? Leži ob glavni, zelo prometni cesti, prah se nabira in to škoduje zdravju, dalje, prostor je premajhen, leži v senci, mesto na solncu, za vrt, ki mora biti pri šoli, ni prostora. V Št. Vidu je dovolj jako lepih in za šolo primernih stavbenih prostorov. Ako jih ne vidijo, naj pa nas vprašajo, smo jim vsak teden na razpolago. Seve, Klanfarju je Zabretova misel všeč, kajti on bo lahko svoja zmašila še nadalje zadragdenar šoliva-njem oddajal. Miheliču pa tudi, ker ne bo vrta zraven, kajti za Žirovnikom vrt obdelavati je preklicana težava. Jelte gosp. začasní vodja? Zdaj manjka gosp. Žirovnika šele dober mesec, pa je prej vzorni vrt videti kakor gmajna.

g **Nočni napad.** Na rožensvensko nedeljo sta bila po lastnem pripovedovanju ponoči v Vižmarjih napadena z nožmi in koli dva naprednjaka, ko sta se vračala proti domu. Vprašate, kdo jih je napadel in hotel pobiti. Nočne ptice — čuki! Spoznali so jih prav dobro, baje se je zlasti odlikoval »Kruľovi«. Dokler so vzgajali mladino dobri učenci, izginili so v naši okolici vsi napadi na občinstvo. Gosp. Žirovnik in drugi vedo povedati, da svoje čase ni bil nihče varen ponoči. Ravno Žirovnikova zasluga pa je, da so se napadi in klamanje nehali. Zdaj pa se bo najbrže zopet začelo. Župnik in pagatelj, kako vzgajate čuke? Ali mari po vzoru železnikarskega čuka - pobijalca?

g **Vprašanje predsedniku krajnega šolskega sveta:** Gosp. Žirovniku ste slovesno dvakrat prepovedali učiti svoj zbor

petja v šoli. Učil jih je podnevi lepe narodne pesmi in vendar vam je presedalo, češ, krajni šolski svet prepoveduje petje v šoli. Zdaj se pa v pozni nočni uri učijo cerkveni pevci in močno kričijo. Kako pa to pride, gosp. predsednik? Ker vemo, da na to ne boste odgovorili, odgovorimo kar sami: Vi imate dvojno mero, kar je pri nasprotnikih zločin, je pri pristaših dobro delo. Pravičnost, zakrij si obraz pred takimi duhovniki!

g Električna v Št. Vidu. Gosp. Ignacij Česenj napravil bo na svojem posestvu električno napravo ob Savi. Mi pozdravljamo podjetnost in upeljavno uporabo elektrike pri obrtu in kmetijstvu. Drugo je pa, če se bo izplačalo, če je naprava varna in če bo imel gosp. Česenj sam kaj od elektrike? Ako bo oddajal elektriko takim odjemalcem, ki ne bodo imeli s čim plačevati, kakor n. pr. škofovim zavodom, potem bo komaj za obresti klerikalnim denarnim zavodom. Kakor čujeimo, bo tudi to elektrarno kupila dežela, ki ima za tako stvar denarja dovolj, za stradajoče učiteljstvo pa ne beliča. Podeželi bodo že zato, da se bo lahko pod roko moč oddajala škofovim zavodom. Tako se bo dalo na lep način pritegniti na pomoč dragim zavodom vse davkoplačevalce, tudi take, ki so dozda vsako beračijo odklanjali. Zora zori, zlata doba se nam bliža! Slovesno obljubimo, da bomo tedaj pozabili na vse propadle konzume, mlekarne in druga falična klerikalna podjetja.

g Naši čuki. Ni dolgo, odkar so šentviški čuki po svoji stari navadi zopet tulili in uganjali nezasišane surovosti pozno ponoči po vižmarski vasi. Ljudje so že spali, kajti bilo je že polnoč proč. Le v eni hiši je še brlela luč. Tam je namreč dekle, ki je po svojem stanu perica, gladila in likala perilo. Čuki ugledavši luč, so bili na mah vsi pod oknom ter dekleta naganjali, naj jim odpre. Pametno dekle jim seveda še odgovora ni dalo. Ko so videli, da je njihov trud zaman, začeli so tako ostudno klafati, da tega dostojen list ne more popisati. Dekle si je nekaj časa tiščalo ušesa, ko pa le ni bilo konca, zgrabila je luč in hitro odprla dver, hoteč jih tako spoznati in odpoditi. V tem hipu so pa vsi po bliskovo švignili proti bližnjemu kupu gnoja (tja, kamor čuki spadajo) ter se ondi potuhnil. Toda dekle je imelo bistro oko ter je vse dobro spoznala. Bili so: bivši pismonoša Miha, bodoči organist Šimnov Vinko, brat njegov »intelligent Maksel«, ki vkljub svojim dolgim hlačam menjava svoje prepričanje kot sušec vreme, kakor mu namreč bolje kaže —, in takozvani Jančev »Johan«. Slednji za njimi pa je smuknil — ali bolje rečeno smuknila tista »leščerba«, ki sicer slabo sveči, tembolj pa tuli na sokolski račun. Torej vsi sami pristni čuki. Dekle jim je nato povedalo par takih, da jim bodo po ušesih brnele, dokler bodo živi. Zaključila je z besedami: »Fej te bodi, ti nesramna,

zavržena čukarija. Vredni ste svojega imena. Na vas je župnik pač lahko ponosen.« — Pri ti zasluženi dekletovi pridigi je postalo ubogim čukom pošteno vroče, kajti čuk Miha je kaj milo zajavkal izza gnoja: »Šaj mi nismo čuki, mi smo Sokoli.«

Jeseniške novice.

g Z Jesenic nam piše napreden mladencič: Slavno uredništvo! Napredni mladenci smo sklenili, da bomo vsi naročili vaš list, »Slovenski Dom«, in šli v boj proti lažnjivemu klerikalnemu »Domo-ljubu«, ki na najpodležji način blati zlasti razna sokolska društva po deželi. Naše geslo je: Vsakdo, ki čuti narodno in se prišteva zavednim Slovincem, mora biti naročnik »Slovenskega Doma«. Zato na delo za dobre časopise in proč s hinavskimi in lažnjivimi klerikalnimi cunjami.

g Klerikalni shod v Planini. Z Jesenic nam pišejo: Gospod urednik! Mnogo smeha je bilo v nedeljo na Jesenicah, ko smo brali »Slovenca«, kjer je bilo med jeseniškimi novicami pisano, da je bilo na klerikalnem shodu v Planini nad 300 zborovalcev. Da boste vedeli, gospod urednik, vam povem, da ima Planina vseh krščenih prebivalcev nekaj nad 200. Nekaj nad 20 mož je bilo res na tem shodu, za katerega se je na prižnici agitiralo na vse kriplje, in ako k temu prištevamo še kakih 30 kimovcev z Jesenic in Save, večinoma otrok in nekaj mršavih čukov, tedaj dobimo število petdesetih. Kako je dopisnik »Jeseniških novic« napravil iz 50 — 300, nam je neumevno. Oj dopisnik, kako debelo lažeš. Ob vrle jeseniške Sokole se prav rad zaletava ta dopisnik v »Slovenca«, pa ti preklicani Sokoli se prav nič ne zmenijo za to, nasprotno, od visokega dopisnika in pa doli do najbolj šepastega čuka vsakemu privoščijo to veselje. Brali smo v lažnjivem »Kljuku«, ki sliši na ime »Domo-ljub«, da se gotovi ljudje jezijo, ker jih ljudstvo nazivlja čuke. Pa to je vendar popolnoma pravilno, kajti ni še dolgo od tega, ko je prišel neki član te bratovščine v jeseniško sokolsko telovadnico (ime na razpolago, menda poslan od vodstva) in je tam razlagal, da se on s ponosom naziva čuk in da se vsa ta sodrga imenuje čukovska bratovščina. Toliko na znanje vsem tistim, ki mislijo, da ime čuk ni na mestu.

g Iz Sele nam pišejo: Pri nas so se duhovi od zadnje volitve sem precej pomirili. Seveda, v srečo je še marsikomu ostala jeza, klerikalcem, ker so videli, da je toliko ljudi proti njim, nam, ker nas je volilna komisija tako grdo ukanila, ker je pustila raznim župnikom po tolikrat glasovati. Ljudje vedno bolj uvidevajo, da jih klerikalizem ne bo osrečil. Poprej so klerikalci ljudstvu obetali zlate čase, če oni pridejo do moči. Sedaj pa, ko imajo

povsod moč v rokah, je vedno slabše. Davki so vedno večji, pravice ni nobene več, ampak pri vsaki reči se gleda na to, da se koristi klerikalnim prvakom. Vendar se dobe še vedno nevedneži, ki slepo verujejo klerikalcem, ki še vedno verjamejo, da se je šlo pri občinskih volitvah za vero, da smo mi volili brezverce in da bi mi podirali cerkve, ko bi bili zmagali. Čuditi se moramo, da more to kdo verjeti. Ali nismo volili mi ravno take može, večinoma kmete, kakor vi? Razložek je bil samo ta, da smo si mi svoje može sami odbrali, vam pa jih je župnik. Vi še dan pred volitvijo niste vedeli, koga boste volili in so vam šele na dan volitve izročili listke z imeni mož, ki so vam jih v farovžu izbrali. Iz tega vendar vsak lahko vidi, kdo je prosto volil, vi ali mi, in na kateri strani je bila ljudska volja. Mi tudi zoper nekatere vaše odbornike nimamo ničesar, ker so res poštene in pametni može. Tudi mi bi jih bili volili, ko bi jih bili ljudje sami odbrali in ne župnik in par njegovih priliznjencev. Tega pa mi ne maramo, ker če je volitev res prosta, naj ljudje odbornike sami izberejo, če pa ni prosta, naj se pa ljudi nikar ne slepi in ne vlačijo v Selce k volitvi, ampak naj jih kar župnik postavi, pa bo, in potem tudi nobenih preprirov ne bo. Neumna je govornica, da so može, ki smo jih mi postavili, brezverci, ki bodo cerkve podirali in bogve kaj še. Kdo more misliti, da bodo cerkveni ključarji Turk iz Rovt, Urbanovec iz Jamnika in Urbanovec iz Dražgoš cerkve podirali, in da so drugi naši može, ki jih vsak pozna kot poštene in pravične, brezverci! Kdor to veruje, ta je res zadelan v glavi. Ali zdi se nam, da tudi naši klerikalci niso tako neumni, da bi to verjeli, ampak to govore samo zato, da slepe svojo vest. Sedaj vpijejo, da smo mi liberalci in brezverci. Pa samo slučaj je, da niso liberalci Čoč, Prevc, Šimena, Markec in drugi, ki veljajo za največje svetnike. Spominjamo se še dobro občinskih volitev pred kakimi desetimi leti, ko so se zadrugarji zvezali s spodnjo stranjo, pa so bili premagani. Kako so takrat sedanji svetniki vpili, kleli in duhovne s farji zmerjali! Takrat so se rotili, da postanejo liberalci, da več ne bodo hodili v cerkev in vložili prošnjo na deželni odbor, da podobčina Česnjica postane samostojna občina. Samo slučaj je, da so se takrat duhovniki in ti liberalci zopet spravili in samo slučaj je, da niso sedaj oni liberalci, ampak smo mi. Sramotno, moč ne vredno je, da ne morete drugače dobiti pri ljudstvu veljave, kot da se duhovnom za sukne obešate in vas ti morajo hvaliti in ljudem žugati s peklenskimi kaznimi, če vas ne volijo. Ali ne spoznate, da je to presneto slabo spričevalo za vas? Če bi bili res tako dobri, kot se delate, bi vas ljudje pač radi sami volili, ne da bi jih kdo k temu silil. Tu smo mi pač lahko mnogo bolj ponosni na naše glasove, kaj-

ti dali so nam jih volileci po svojem pričanju, ne da bi jih bil kdo silil k temu.

g Šmartno pri Litiji. Pišejo nam: Tukaj rojeni samski Janez Breznikar, je kot krmar v Bázicisu na Ogrskem dne 9. oktobra t. l. utonil. Padel je med dva skupaj zvezana parnika v vodo. — Sicer ni bil tisti dan v službi, a gledaje nalaganje, je stopil z enega parnika na drugega in pri tem se ponesrečil.

Dolenjski novičar.

d V Litiji je umrla dne 14. oktobra tržka ubožica, vdova, po domače Petrova Mana, vsled padca. Rojena je bila l. 1820, torej je bila stara že 89 let. Redka starost jandanes med nami.

d Iz Litije se nam piše: V nedeljo 10. t. m. se je tukaj ustanovilo telovadno društvo »Sokol« za Litijo in Šmartno. Vdeležba je bila velika. Zagorski »Sokol« je poslal dopoldne k temu shodu 13 bratov v kroju in z brzovlakom pa Trboveljski čez 20, tudi v kroju. Veliko posestnikov v Litiji je v pozdrav došlih gostov, katerih je bilo tudi več civilnih, razobesilo zastave, same trobojnice. Za starosto je bil z vsklikom izvoljen br. dr. Ivan Premrov, okrožni zdravnik v Litiji, za podstarosto br. Ferdo Tomazin iz Šmartna. Ta dva in drugi izvoljeni odborniki so nam porok, da bo društvo dobro vspevalo. Zdaj pa naj bralno društvo tudi še odpre že zdavnaj obljubljen javno knjižnico, da bodo imeli mladi »Sokoli« priliko veliko in po ceni čitati dobre časopise in knjige, kar bo narodnosti gotovo le koristilo. — Drugo leto se prične tudi z zidanjem nove večrazredne šole, kar je že skrajni čas. Vsaka večja vas ima že večrazredno šolo in pri nas le dvorazredno, ko je trg in več staršev, ki pošiljajo pozneje otroke v ljubljanske šole ter jim le težko zadostuje dvorazrednica, če nimajo posebno plačanih ur za pouk v nemščini, ki jo tek časa že zahteva. Tukajšnja predilnica prezidava poslopje in je dobila zidarje Lahe ali Furlane. Ti so prav robati in razsajajo po gostilnah. V nedeljo prišli so v Hribarjevo gostilno, in ker jim ta ni dovolil igrati harmonike, so ga napadli ne le s pestmi, ampak tudi z nožem ter je Hribar dobil dve rani na glavi, hčerko je eden tudi sunil in orožnika razžalil. Zato bodo trije od te družbe nekaj časa ješprenj klepali.

d Odlikovanje. Orožniški stražmošter v Črmošnjicah je dobil srebrni zaslužni križec s krono. — Čestitamo!

d Iz Predgrada nam pišejo: Ker je poštar Miha Bižal v Starem trgu poslal na naš dopis v št. 10 popravek, češ, da ni hodil za časa občinskih volitev kot berač od hiše do hiše in da ni bil poštni urad 31. avgusta od 11. do 5. ure popoldne zaprt, izjavljamo, da vzdržujemo našo prvo trditve v polnem obsegu in lahko navede-

mo zato zanesljive priče. Sicer pa Miha, boljše bo, da miruješ, drugače pridejo vsi tvoji grehi na dan. Škodovali bi ti neradi, akoravno to zaslužiš, a žal nam je nepreskrbljenih otrok. — **V e č o b ě a n o v.**

d Iz Semića: Prijatelj našega lista nam piše: »Slovenski Dom« je v svoji zadnji številki poročal o vinski trgatvi v Belokrajini in navedel, da zadržuje trgatve deževno vreme. Res, žalostno trgatve smo imeli Belokranjci vsled slabega vremena in pa vsled gnilega grozdja. Vkljub temu so pa nabrali naši vinogradniki vobče veliko grozdja. Po nekaterih vinskih goricah so imeli še več pridelka kot lanske leto. Ker je pa letošnje grozdje napala plesnoba in je prišlo vkljub temu, da se je gnilo grozdje posebej pobiralo, vendar le nekaj plesnoblivih glivic med dobro vino, zato bo vsak vinščak pametno delal, ako se bo zlasti letos ravnal po utrjenih načelih umnega kletarstva. Da ločimo vino od onega, kar se je v sodu usedlo na dno, ki provzročuje vinsko bolezen, ga moramo pretakati. Prvikrat pretakajmo novo vino že koncem novembra in sicer s škafom, ker ga na ta način najbolj prezračimo. Pozneje pa moramo še dvakrat vino pretakati, ako hočemo imeti trajno, čisto, prijetno kapljico lepe barve. Dalje je treba vinske sode žvepljati, kajti s tem se zamore vse glivice v sodu in zabranjuje vsaka vinska bolezen. — Vsega priporočila je vredno tudi precejanje ali filtriranje vina. Vsaka večja občina v vinorejskih krajih naj bi si kupila »filter«, s katerim bi čistili gospodarji svoje vino, vsaj čislajo zlasti vinotržci filtriranje vina, ker vedo, da se na ta način najprej očisti in najhitrejšje dozori. Belokranjci, poprimito se tega, saj le na ta način boste lahko tekmovali z drugimi sosednimi deželami, ki so v vinarstvu na boljšem glasu, kot je v tem oziru Belokrajina.

d Smrten padec. Občespoštovani gostilničar v Težki vodi nad Novim mestom Ivan Penca je dne 17. oktobra v svoji gostilni tako nesrečno padel po stopnjicah, da se je ubil. — Njegovi rodbini naše sožalje.

d Premeščen je finančni komisar dr. Albert Kermavner kot referent iz Ljubljane k okrajnemu glavarstvu v Novem mestu. Ker pa je bolan, je nastopil takoj dopust radi boleznii.

d Potres. Dne 8. oktobra ob 10. uri 58 minut se je čul in čutil v Novem mestu dalje časa trajajoč potres, ki je bil sicer valovit, torej brez sunkov, toda zelo močan. Škode ni napravil posebne, povzročil pa je nekaj strahu.

d Iz Bele cerkve. Tukajšnji kočar iz Družinske vasi, Anton Pavlin, rad pije in je tudi precej neroden. Obljubil je ženi, da ji da v najem vse posestvo za 48 K, vkljub temu ga je dal potem v najem nekemu sosedu za 46 K. To je Pavlinova žena tako za zlo vzela, da je zapustila moža in se

preselila k sinu. Tega pa spet ni trpel mož in je prišel pred sinovo hišo z nabito puško in grozil sinu in hčeri, da ju postreli. Orožniki so pa rekli, da se tako ne ravna in so mu vzeli puško.

d Uboj v Drašči vasi pri Žužemberku. Dne 6. oktobra t. l. je bilo pri Repeu v Drašči vasi ženitovanje. Prišlo je mnogo fantov voglarit. Ko so popili mnogo mošta in žganja, so se začeli med seboj pretepati. Nagnali so Janeza Mehleta, ki je prišel pred kratkim iz Nemškega, da je bežal. Prvi je tekel za njim Miha Ferline iz Valične vasi št. 16. Ko je videl Mehle, da ga preganja en sam, je obstal, počakal Ferlinea in ga zabodel v vrat, da mu je prerezal žilo dovodnico. Nato je zbežal Mehle dalje, Ferline je pa na mestu izkravavel in umrl.

d Dober mesar je neki Anton Krambichler, rojen nekje v novomeškem okraju, pristojen na Dunaj. Kupil je letos poleti od Franceta Penca iz Malih Vodenic par volov za 600 K — na upanje. No, Penca še do danes nima drugega, kakor upanje, da dobi denar, pa še to upanje je slabo.

d Najden denar sta pridržala. Dne 6. maja letos je našla Bara Lukanič iz Drage v črnomaljskem okraju listnico s 1200 K. Ker jo je istočasno zagledal Blaž Troha, rodom iz Sušice na Hrvatskem, sta si razdelila tako, da je vzel Troha, poznat nasilnež, denarnico s 1000 K, znesek 200 K pa je izročil Bari Lukanič za molčečnost. Denar je izgubil Jože Tomc iz Podklanca. Troho so prijeli orožniki na Hrvatskem, Baro Lukanič pa orožniki na Vinici.

d Ribničana sta okradla. Dne 9. oktobra je prenočeval Matija Hönigman, lončar iz Ribnice, pri Jožetu Vidmarju v Češnjici pri Mirni peči, voz z lonci je pa pustil pod streho pred podom. Na vozu je neprevidoma pustil tudi vrečico z zneskom okoli 45 K. Le-ta denar sta mu ponoči izmaknila France Gognavec in Ivan Lužar, oba iz Češnjice. Ker sta prehudo popivala, sta se izdala.

d Konjsko tatvina v Dragovanji vasi. Ni še dolgo tega, kar je ukradel nek Veličič s Hrvatskega enega konja Windischmannu (ki je pa zagrizen nemški nacionalc) in Keseriču iz Metlike. Dne 18. septembra pa je zopet s paše odgnal neznan uzinovič okoli 250 K vrednega konja Petru Panjanu iz Dragovanje vasi št. 16. Ker ni vedel, čegav da je konj, ga je gnal ravno mimo Panjanove hiše čez goro proti Starem u trgu. Panjanovi ljudje pa so tatvino kmalu zapazili in so jo udrli v hrib po bližnjicah za tatom. Blizu pod vrhom gore že na onstran kapele, torej na starotrški strani, so dobili konja na cesti, storilec pa se je menda skrnil v gozdu, ko je videl, da ne more uiti.

d Pretep radi dekleta. Dne 19. septembra sta se v gostilni v Stranski vasi radi dekleta nekaj sporekla in spoprijela France Medic iz Stranske vasi in Janez

Jenič, domobranec, ki je bil ravno takrat na dopustu. France Hrovatič je priskočil ter hotel napraviti mir, toda Jenič ga je sunil z odprtim nožem dvakrat v levo lice. Nato skoči še za Medicem, ki je bil odšel med tem iz gostilne domov, in ga vdaril z ročico s tako silo po glavi, da se več ur ni zavedel.

d Iz Semiča se nam piše: V gozdu za Privišami sta poskušala dva nezrela mladiča ponarejati kovane novce, pa jima ni uspelo. Bajce so oba že prijeli. Da bi bila fanta rajše delala, delala!

Notranjski novičar.

n Za »Sokolski dom« v Postojni so darovali: br. Jos. Koščak 1 K, g. Mazi, potnik tvrdke I. C. Mayer 2 K, Dragotin Gašpari, tvrdka Souvan 2 K, br. Leopold Bähler, procenti taroka 1 K, Stanko Lavrenčič, vstopnina k telovadbi 1 K, vstopnina javne telovadbe dne 3. oktobra v »Narodnem hotelu« 30 K 20 vin., br. Bebonabral v Cerknici zavsak nov »vic« 10v., skupno 8 K 50 v. — Vsem srčna hvala! Na zdar!

n Na izrednem obnem zboru postojnskega »Sokola«, ki se je vršil dne 9. oktobra, so se spremenila društvena pravila po vzorec zveznih vzornih pravil z malimi izjemami ter sklenilo ustanoviti društvo »Sokolski dom«, za katero je br. Gustav Kraigher sestavil, oziroma posnel pravila po društvu Celjskega Sokola. Pripravljani odbor se je izvolil, da predloži pravila vladi v potrjenje. Nato se sklicče potem takoj ustanovni občni zbor. Namen tega društva je, pobirati prispevke za »Sokolski dom« v Postojni, da se tako čimprej pride do zaželjenega cilja, osobito, ker se v zadnjem času vedno meče od gotovih strani polena pod noge sokolskemu društvu. Torej vsi na delo! Na zdar!

n Nemški napis v Postojni. Neznanci so pretekli teden znova zamazali nemški napis na lekarni. Ali je lekarnar Nemeč? Koliko Nemcev pa je v Postojni?

n Javna telovadba postojnskega »Sokola«, ki se je vršila dne 3. t. m. v dvorani »Narodnega doma« je v vsakem oziru sijajno uspela. Nastopil je naraščaj v vajah s palicami (30 članov) ter skupinah, ki jih je br. načelnik jako okusno sestavil, ženski oddelek (40 članov) v vajah z obroči, vrsta telovadcev v celjskih vajah za l. 1910 in na orodju. Vršilo se je vse v najlepšem redu in strogi disciplini, ki je priznana našemu vrlemu načelniku br. Avg. Kraigherju. Nekaterniki pa so se zopet prepričali, da postojnski Sokol ne spi spanja pravičnih, ampak da resno in pridno vrši dano mu vzvišeno nalogo. Na zdar!

n Prestavljen je gosp. Dominik Dereani, e. kr. davčni asistent v Postojni od davčne administracije k oni v Logatec. Mesto njega pride neki gosp. Verderber,

ki baje še slovenski ne zna, ampak za silo lomi. No v Postojni bo že imel priliko, se slovenski učiti.

n Srednji mlin, last ge. Dekleva, je kupil za vsoto 36.000 K gosp. Franc Kraigner, trgovec in posestnik v Postojni.

n Izmišljen roparski napad. V nedeljo zvečer je šel neki kmet iz ljubljanske okolice iz Podkrajja skozi Hrušico s praznim vozom proti Logatecu. Prodajal je zelenate glave. Mož se je novega vinca tako nasrkal, da je na vozu zaspal. Konji so se gotovo v temi česa ustrašili, skočili v stran in prekuenili voz. Mož se je zvrnil na tla, se po tleh močno potolkel, konja pa sta se oba ubila. V ponedeljek zjutraj se je voznik prebudil ter videl nesrečo. Takoj si je izmislil zvijačo: šel je v Logatec ter pripovedoval, da sta ga hotela dva »vandroveca« ubiti in oropati in da jima je ušel; ker pa nista mogla njega dobiti, sta mu pa zaklala oba konja. Vsa žandarmerija logaška in okoliška je bila takoj na nogah ter je zasedla vse ceste, toda brezuspešno; kmetič, ki je imel še malo »mačka«, se je pri izpraševanju zapletel v protislovja, na kar mu je orožnik napovedal v imenu postave aretacijo. Njegove konje je vzel konjač.

n Smrtna kosa. V nedeljo popoldne je zadela kap mizarja Petka. Takoj poklicani zdravnik dr. Mayer je nemudoma prihitel, a mu ni mogel pomagati, kajti par minut potem je umrl. Zapušča ženo in tri otroke.

n Odhodnica. V soboto je bila v Logatecu odhodnica, ki jo je priredila gornjelogiška čitalnica g. Lavriču, ki je predstavljen na Brdo kot davkar. Gosp. Lavrič je v Gorenji vasi ustanovil čitalnico, ki ima mnogo knjig in časopisov ter čez 200 K rezevnega denarja. Na njegovem novem službenem mestu mu želimo vse najboljše.

n »Domoljub« vedno napada logaškega »Sokola« in njegove člane in ne pusti na miru niti žensk. Med drugim piše, da je »Sokol« velik samo po svojem brezverstvu. V št. 41. pravi: »Oni dan je neko bledolično sokolče napadlo z nožem našega orla. Sokolče je že pod ključem«. Tako ostudno laž zamore napisati samo »Domoljub«, odnosno njegov dopisnik. Povemo, da se z čukolado ne bomo prepirali. Ako pa »Domoljub« ne bo dal Sokolom miru, bomo pričeli javljati stvari izza kulis, ki bodo čukom kar sapo zaprle.

n Sv. Trojica nad Cerknico. V »Domoljubu« št. 40 se je oglašil zopet neki dopisun, ki je pa menda svoje možgane gotovo namočil v žganje ali pa jih je popolnoma izgubil. Sicer si štejemo pod svojo čast odgovarjati človeku, ki še ne ve od kod je prišel na ta svet streljat kozle, vendar da ne bo mislil, da nas je ugnal v kozji rog, mu posvetimo ta-le odgovor: Na prve tri novice v »Domoljubu« mu ne bomo odgovarjali, ker se nam zdi preneumno, pač pa na njegovo vprašanje,

zakaj hodimo trojiški naprednjaki k maši na Bloke in k Sv. Vidu. Vidiš, dopisunček, tukaj si izstrelil tako pušico, da ti bo odletela v tvoj opičji obraz. Zato poslušaj: Zapomni si enkrat za vselej: Mi trojiški hodimo k maši na Bloke in Sv. Vidu, da se vdeležimo nekrvave daritve in slišimo besedo božjo, ki se je žalibog v naši cerkvi, odkar je prišel k nam župnik Bajce, žalostnega spomina, ne sliši več, marveč samo preklinjevanje in zabavljanje na naprednjake in napredne časnike. Ali si bil, dopisun, v nedeljo dne 10. t. m. pri pridigi našega župnika Bajca? Ako si bil, potem moraš pač z nami potrditi, da je župnik ta dan dosegel rekord svojih govorov, ko je preklinjal na leci kakor kaka mestna baraba, zraven pa zatrjeval, da je to, da nam je letos drevje obilen sad rodilo, najhujša šiba božja. Zahteval je, da naj vsak, kdor je kaj sadja namočil, tisto zmeče na gnoj ter preklinjal vpricho otrok očete in matere, ki bi tega ne storili tako, da se je vse po cerkvi zgražalo. Sedaj več umobolni dopisun, zakaj ne hodimo v domačo cerkev, temveč rajši drugam, kjer imajo duhovnike, ki so res božji namestniki, ki oznanujejo besedo božjo ter se ne vedejo po lecah tako, kakor pokojni Cibrov Jaka v Pihlerjevi kleti. Skrajni čas bi bil, da se obvaruje naša mladina pohujšanja, da bi višja cerkvena oblast kaj storila, da bi se pohujšljivo govorjenje našega župnika na leci omejilo. V litanije bi se naj pristavile k prošnji: »Obvaruj nas kuge, lakote in vojske« še besede »in slabih duhovnikov.

n Jesensko poletje. Že več let nismo imeli na Vipavskem tako lepe in gorke jeseni, kakor je letošnja. Toplomer kaže opoldne na solncu 49° C, a v senci 25° C toplote. Kmetje so veseli lepe jeseni, ker bodo lahko spravili krmo in druge pridelke. Sena je obilo in paša je sedaj prav dobra.

n Vinska letina na Vipavskem je letos jako bogata. Ljudem primanjkuje posod, da bi spravili obilni vinski pridelek. Vinski trgoveci in krčmarji, pridite sedaj na Vipavsko, ker sedaj se vam nudi prilika, da dobite vino po neverjetno nizki ceni.

n V Šturiji so osnovali delavci in kmetje konsumno društvo, ki je že pričelo z delovanjem.

n Žirovski Sokol. Somišljenik nam piše: V nedeljo 17. t. m. so priredili naši vrli Sokoli in Sokolice javno telovadbo v »Sokolskem domu«, o kateri so se vsi gledalci, tudi strokovnjaki, jako laskavo izrazili. Vsa čast njim, da tako krepko strajajo ter kljubujejo vsem izbruhom nasprotnikov v njihovi blaznohudobni jezi na »Sokole«. Čast gre bratu načelniku J. Kržišniku, ki z največjo vstrajnostjo vodi ter navdušuju mladino za sokolsko stvar. Telovadba nam je nudila krasen užitek, ker smo imeli priliko zreti in opazovati cvet naše mladine, ki je naš up in naš ponos. Veselje je bilo zreti šolski na-

raščaj. Radovaje smo gledali ljubke devojke Sokolice, ki so fino izvajale vse vaje, radostno smo pozdravljali tudi resne Sokole, ki so izvajali v resnici teške vaje z vso eleganco in resnostjo. Po telovadbi smo se skupno radovali in v bratski ljubezni dajali drug drugemu navdušenje za nadaljni boj. Brat Julij Novak je v lepih besedah navduševal navzoče v boj za svete ideale napredka in svobode: v bratski ljubezni delujmo za skupen napredek, s tem pokažemo sovragu, da se ga ne bojimo, da hočemo vztrajati in moramo zmagati. »Sokolske čebelice« so ustanovili Sokoli; to krasno in resno idejo je realiziral vrli brat Fr. Bizjak, ki je sploh jako vesten, napreden in razumen mladenič. »Čebelica« obstoji še le nekaj tednov, pa so že nanesti mladi vrli vlagatelji blizu 400 K. To je pač največjega pomena, da se mladina uči varčevati; saj ena glavnih napak našega naroda je, da smo prelehkomiselni, da posedamo radi po gostilnah, zapravljajoč denar in čas in po vrhu, kar je še največje škode, slabimo duh in telo. Na eni strani smo preveč tercijski, boječi farovski hlapci, na drugi pa preveč alkoholisti. Otresimo se teh dveh, najbolj pogubonosnih napak in pogledimo mesto tega malo okrog sebe, kako se vrti svet in življenje; študirajmo, kako bi prišli gospodarsko naprej, posnemajmo druge napredne narode in tudi mi bomo zamogli konkurirati z njimi, ne iščimo pomoči in razvedrila v cerkvi in gostilni, postavimo se na lastne noge in bo stokrat bolje za nas.

n Iz Žirov nam pišejo: Našega kaplana P. Perko so vendar enkrat pograbili za ušesa. Koliko zlega je že ta človek pri nas storil, koliko prepira in tožba, razdoro in sovraštva je povzročil, dobrega pa prav nič. Nič pa temu fanatiku tako ne preseda kakor »Sokoli«, najraje bi jih kar pohrustal. Ni mu nikdar zadosti se nabruhati iz prižnice in »otresti« se pri Marijinih hčerah; spravi se v svoji bolezn, podivjanosti tudi na šolsko mladino. V dno duše sovraži vse otroke neklerikaleev, gorje, ako zve za katerega, da je bil v »Sokolskem domu«, potem ga uprav barbarsko pretepe, da je kar črn in krvav. Kolikokrat bi bili že tega popa lahko postavili pred sodišče, pa so ljudje predobri, še le sedaj so se zbudili nekateri napredni možje in ga izročili sodniji. Izvedel in občutil je mož take, da ga bo najbrže minilo veselje trapiti mladino, dasiravno je še obetal, kako jih bo! Širši izid pravde poročamo prihodnjič. Grdo je, če se pretepa živino, stokrat grje je, če civiliziran človek nalašč zadaja bolečine svojemu sobratu, najgrje pa je pretepati nežnočutečo mladino. Kdor s palico vzgaja, naj bo ta ali oni, ne pokaže nič drugega, kakor skrajno surovost srca in prav nič pedagoškega znanja. Kdor ne zna pridobiti učenčevega ali otrokovega srca, naj raje pusti poklic vzgojitelja, on ni za to. S tor-

turo se doseže ravno nasprotno kot se namerava in ravno veroučitelji tiste vere, koje princip je »Ljubi bližnjega kot sam sebe«, bi najraje pobili vse njim neljube ljudi in vzgojili mladino s klofutami. Naš kaplan kaj rad pripoveduje kako je izobražen, drugim očita surovost, on pa »izobražuje« svoje »čuke«. Najboljši dokaz njegove lažiizobrazbe je sedanja pravda, ko ga mora sodnija učiti vsaj take olike, ki jo imajo navadni pastirji. Ako se stepo fantje v gostilni, se včasih govori o surovosti. Toda to ni nikaka surovost proti temu, da odraščan človek, in to še celo duhovnik, pretepa ponedelžnem iz strankarske zagrizenosti mladino, ki nima moči se mu postaviti. Kaj vse bi še le počeli klerikalei, ko bi imeli moč v svojih rokah, kot so jo imeli v svojih časih! Gorje potem, kdor bi ne trobil z njimi. Da pa ne bodo dosegli polne moči kakor jo želijo, za to moramo mi sami oskrbeti. Zato ne drži duhovniku nobene brec, ki ti jo da, vrni mu raje dve nazaj. Človek mora biti samozavesten in pogumen, ne pustimo, da bi nam drugi po glavah hodili.

K r i t i k.

Kaj bo jutri z vremenom?

(Konec.)

Naš prijatelj je nekoliko v zadregi, ker se megla le noče razpršiti. Nепretrgoma gleda skozi okno, čakaje, da nam pokaže lep razgled, ki se tukaj nudi turistom. Kakor nalašč, pretrga se kar naenkrat megla. Čisto nebo se vpenja nad nami, prav dobro se razločijo najoddaljenejši vrhovi, katere obseva zahajajoče solnce z rdečimi žarki. Iz prekrasnega zahoda solnčnega sklepamo, da bomo imeli jutri tudi tako lep solnčen vzhod. Predno pa gremo spat, hočemo si ogledati nočno nebo. Nebroj svetlih zvezdic miglja na nebu. Stopimo k prijatelju, ki že del časa gleda proti zahodu, kakor da bi nekaj pričakoval od te strani. Vprašamo ga, zakaj se ozira vedno v to smer. On nam pravi. Tukaj v tej višini nudi se dobremu vremenskemu opazovalcu najlepša prilika zasledovati čudna vremenska pota. Znano je, da prihajajo deževni oblaki navadno iz zahodne ali jugozahodne strani. Zato skrbno gledam, če se niso v veliki daljavi kje pojavili taki oblaki. Nebo je videti popolnoma jasno. Daleč na zahodu zasvetijo se tu pa sem v bliskavici vrhovi gora. Drugega ni opaziti nič. Naš opazovalec nam pove, da je bliskavica na zahodu znak slabega vremena v zelo oddaljenih zahodnih krajih. Ni izključeno, nam pravi, da se utegne v kratkih dnevih vreme preobrniti.

Drugi dan na vse zgodaj se podamo na vrh Triglava. Kakor je bilo pričakovati, imamo tudi danes najlepši dan; skoraj bi rekli, še lepši ko včeraj, ko nam je

nekaj ur nagajala megla. Le na zahodu opaziti je visoke mrenaste oblačke, ki prihajajo iz jugozahoda.

Ko pridemo opoldne v koč nazaj, pove nam oskrbnik, da ne bo več dolgo lepo. V višinah piha že jug. Tudi barometer ne kaže nič več ugodno. In res, v kratkem pridrvi iz južne strani cela kopa hudaurnih oblakov, ki kmalu zakrijejo koč v gosto meglo. Objednem začne še pihati močan južen veter in ni nam treba dolgo čakati, da se vlije huda ploha, pomešana s sodro in točo. K sreči ne trpi nevihta dolgo. Vendar nas megla kar noče zapustiti, iz nje rosi neprenehoma droben in mrzel dež. Veter je obrnil svojo smer, postalo je zelo mrzlo. Ko se drugi dan zbudimo, leži okoli nas drobna plast ponoči padlega snega. Nebo je nenavadno čisto, in niti oblačka ni opaziti na njem.

Ko se dodobra nagledamo prekrasnega razgleda, podamo se zadovoljni zopet v dolino.

Prijatelj pove, da smo imeli na našem izletu priliko opazovati najvažnejše vremenske izpremembe in da nam je bilo iz raznih znamenj in priprav mogoče vsaj za nekaj časa napovedati vreme.

Nastane vprašanje, ali se da še iz kakih drugih podatkov razven navedenih, uginiti prihodnje vreme. Nekateri so mnenja, da se gotove živali in rastline pred dežjem nenavadno čudno obnašajo. Vendar zanesljiva znamenja to nikakor niso. Drugi zopet menijo, da ima luna zelo velik vpliv na vremenske izpremembe. Dognało se je pa, da je moč lune le malenkostna in da se jej po krivici pripisuje to svojstvo. Vsled tega izgube tudi razni vremenski ključi svojo veljavo, ker temelje večinoma na luninih spremeni. Ni treba omenjati, da se na vremenska znamenja v pratiki ni prav nič ravnati, ker je znano, da jih stavec stavi tako, kakor mu pridejo slučajno v roke. On ima paziti edino na to, da ne stavi poletu znaka za sneg in pozimi ne za točo.

Pač je pa za napoved vremena zelo priporočati takozvane vremenske karte, kakoršne izdaja vsak dan vremenski zavod na Dunaju. Iz kart, ki izidejo popoldan, je razvidno, kako je bilo vreme zjutraj v celi Evropi. Če je deževalo v zapadnih krajih, sklepamo, da bo nastopilo v kratkem tudi pri nas slabo vreme.

Tako smo videli, da se vreme s popolno gotovostjo ne da napovedati, pač pa lahko mnogo dosežemo, če skrbno opazujemo nebo, higrometer, barometer in vremenske karte.

Priprava belega vina.

V zadnjem našem članku smo izrazili upanje na boljše vreme, ki bi omogočilo, da grozdje docela dozori in se gnutje tega kolikor mogoče omeji. Upali smo na ugodno trgatv v toplom vremenu, ki

tako imenitno vpliva na dobroto mošta in vina. — Ali nastopilo je zopet trajno deževje, ki uničuje celotni naš trud in stavlja v nevarnost četudi bolj srednjo kakovost letošnjega pridelka. V teh okoliščinah bo marsikdo primoran pričeti s trgatvijo preje, nego je nameraval. Na vsak način je namreč potreba potrgati belo grozdje.

Da moramo pri trgatvi sami največjo važnost polagati na odbiranje zdravih od gnilih in drugače pokvarjenih grozdov, sem že zadnjič omenil. — Ko je potrgano grozdje, se to zdročka ali zmasti.

Maščenje grozdja se navadno vrši kar proti pri trgatvi že v vinogradu. Ako pa se nahaja mastilni in stiskalni prostor kje drugje, se tjakaj pripelje celo grozdje v sodih in tam zmasti. Najboljše je v ta namen rabiti grozdne mline z železnimi ali lesenimi valjarji, ki vsako jagodo zdrobe razun onih, ki so drobne in nezrele. Ako se namerava pustiti mošt pokipeti nekoliko časa na tropinah, je dobro pred maščenjem ločiti jagode od pecljev, kar se zgodi s takozvanim pecljanjem ali rebljanjem na zato nalašč napravljeni mreži. Vendar to pri pripravi belega vina ni neobhodno potrebno. — Zmaščeno drozgo lahko pustimo nekoliko časa v kadi ali pa odtočimo mošt takoj v sode, da počne tam kipeti. To se seveda ravna po kakovosti grozdne vrste in po okoliščini, ako mastimo grozdje v toplem ali hladnem prostoru. Drozga, ki je zmaščena iz finih grozdnih vrst, kakor traminee, rizling, muškatelec itd., se pusti kakih 12 ur v kadi, da se mošt navzame vseh dišavnatih tvarin, ki jih vsebujejo tropine takih buketnih vrst. Zajedno se navzame mošt tudi dosti črešlovine, ki je za poznejše zorenje vina zelo potrebna.

Nikakor pa ne sme beli mošt na tropinah popolnoma povreti, ampak se mora potočiti, kakor hitro je dvignil tropine na vrh. Obsebi se razume, da je tak mošt še dokaj sladek.

Mošt navadnih belih vrst, osobito onega, katerega smo odločili za hitro prodajo, ločimo kakor naglo mogoče od drozge. Tako vino ima pozneje zelo mil, prijeten in čist okus ter je za takojšnjo trgovino poraben. Če pa pustimo drozgo v kadi dolgo časa kipeti, je tako vino sirovega, trpkega in raskavega okusa, kar posebno belemu vinu še nikdar ni bilo v slavo. — Da puščamo mošt manj ali delj časa na tropinah, je odvisno tudi od toplega ali hladnega vremena ob času trgatve. Ako je toplo, se kipenje hitreje prične in je mošt hitreje spraviti, kakor pa v hladnem ali celo mrzlem vremenu ali prostoru, kjer se kipenje pojavi še le pozneje.

Na vsak način pa je beli mošt potočiti kakor hitro je pričela drozga v kadi kipeti. Ko je mošt potočen iz kadi, ostanejo nam tropine, iz katerih se mošt še potom stiskalnic iztisne.

Iztiskanje se mora vršiti takoj, ko se je potočil mošt in se ne sme pustiti suhih tropin delj časa na zraku. To pa radi tega, da zabranimo razvijanje octove kisline in drugih bolezni, ki nam kvarijo mošt in mlado vino.

Stiskalnica najsi bo lesena ali železna, mora biti močna in naj hitro dela. Najhitreje se iztisne z novimi železnimi stiskalnicami, ki zavzamejo jako malo prostora in so že zaradi tega priporočljive.

Iztisnjeni mošt denejo nekateri posebej in ne med takozvano »župo«. To se seveda ravna po kakovosti ter večjem ali manjšem razločku iztisnjenega in izpod tropin potočenega mošta. Ko je mošt v sodih, se vrši k i p e n j e, ki je spočetka bolj mirno, pozneje pa burno. Zaradi tega sodov ni nalivati do vrha (kakor po stari navadi), ampak je natočiti samo štiri petine sode in vrh tega natakni **kipelno veho**, z vodo napolnjeno, ki jo je menjati vsak dan dvakrat. Najbolje je, da se kipenje zvrši hitro in burno, ker le tako more grozdni sladkor temeljito pokipeti oziroma se pretvoriti ves v alkohol in ogljenčevo kislino. Temeljiteje ko sladkor v moštu pokipi, tembolj se čisti mlado vino. Zato naj ima vsaka k i p e l n a k l e t najmanj 12 do 15 stopinj toplote in mora biti vsak dan dovolj prezračena. Za pospešitev kipenja je posebno letos priporočljivo rabiti samočiste drože, od katerih sem že zadnjič omenil, da se dobe pri kmetijsko - kemičnem preskušališču v Ljubljani. Cevka s poštnino stane 40 vin., 10 cevk skupaj 3 K 50 vin.

Samočiste drože je rabiti takoj v svežeistisnjenem moštu, ki še ni pričel kipeti.

Pred vporabo v kleti je prej nastavitviti v steklenici (kake 4 litre) svežega in izkuhanega mošta (takoj ko se ta shladi) po eno cevko čistih drož, ki se v kratkem času razmnože s tem, da začne vsebina v steklenici burno kipeti. Tako pripravljeni kipeči mošt se vlije potem v sode ali kadi, kjer se pač nahaja še sladek mošt. Tako prične potem tudi ta mošt v sodih burno in hitro kipeti. Ena cevka čistih drož se rabi za pokipenje 5 do 10 hl mošta.

Drozga iz gnilega grozdja naj se takoj iztisne in mošt vlije v zažvepljan sod ter tam pusti par dni, da se gošča usede. Ko se je to zgodilo, se čisti mošt iztoči in dobro prezrači s prelivanjem. Potem se pusti to pokipeti s samočistimi drožami ali pa se vlije v tak mošt nekaj litrov burno kipečega mošta. Ko je mošt popolnoma prenehal kipeti, se mora zopet pretočiti, da se prezrači. Tako vino, četudi iz gnilega grozdja napravljeno, se prav imenitno čisti in se vsaj za domačo pijačo krav dobro porabi. Pri vsem delu tako v mastilnem in stiskalnem prostoru, kakor tudi v kipelni kleti, pa je predvsem glavni pogoj red in snaga. —uč—

gd **Poglavje o govedoreji na Kranjskem** je naslov XI. zvezku kmetijske knjižice, ki jo izdaja c. kr. kmetijska družba kranjska in ki je ravnokar izšel. Novoizšli zvezek, ki ga je spisal družbeni ravnatelj **Gustav Pirce**, je zbirka spisov, ki so bili ravnokar objavljeni v »Kmetovalcu«
glede vprašanja, s katero tujo pasmo je požluhtnjevati našo domačo goved. Pisatelj utemeljuje prednost simodolske pasme za Kranjsko, ne da bi se izključno le za to pasmo zavzemal, pač pa odločno govori proti porabi pomurske pasme ter je istotako odločno za rabo žlahtnih planinskih pasem, naj bodo sive ali lisaste, samo da resnično omogočijo zboljšanje domače pasme. Knjižica, ki vsebuje tudi praktične migljaje za zboljšanje naše govede, se dobiva pri kmetijski družbi po 25 vin. s poštnino vred (denar je naprej poslati, in sicer najceneje v poštnih znamkah). Ta cena pa velja le za družbene ude, za druge in v knjigotrštvu stane 30 vin. brez poštnine.

gd **Dobava za vojaštvo.** Vojna uprava kupi za Maribor 5900 stotov pšenice in 5120 stotov rži. Obravnava o zagotovitvi oddaje se vrši dne 27. oktobra 1909 pri intendanci 3. voja v Gradcu. Kolekovane kupne ponudbe morajo biti vložene najpozneje do 9. ure dopoldne. Natančnejše pogoje je možno pregledati pri intendanci 3. voja, pri upravi vojaških skladišč v Gradcu, Celovcu, Ljubljani, Gorici, Trstu in Pulju ter pri podružnični upravi vojaškega skladišča v Beljaku.

LISTEK.

Pijanec.

Češki spisal **Vojta Beneš**, poslovenil **Milko Sila**.

Letni večer je toplo dihal. Po sivi, zaprašeni cesti se je vlekla človeška postava: opotekal se je pijanec, star klataž. Imel je raztrgano obleko, razmršene brke in lase, oči svinčene, izbuljene, brez iskre življenja in obraz mrtvaškobled, skoro zelen.

Puhtel je iz njega smrad, strašen, zopern smrad žganja. —

Tropa vaških otrok je obletavala pijanca: obmetavali so ga s kamenjem in peskom. Smelejši odrasli dečki so ga topli z dolgimi šibami in so odskakovali pri vsakem udarcu.

Zmerjal jih je s hripavim glasom in se podil za njimi s svojo grčavo palico, kadar so postali prenadležni. Sedaj se je ustavil, oprl se je z obema umazanima rokama ob palico, nameril je svoje pijane oči na otroke in hotel nekaj povedati.

Ampak žganje ga je premagalo, palica se mu je izpodrsnila in pijanec je padel

z obrazom v prah . . . Zadiral se mu je v obraz, oči in lase in dušil, dušil neznošno.

Oglušujoč krik otroških grl je spremljal padajoče telo, in nekoliko dobro namerjenih udarcev ni zgrešilo svojega cilja. Pijanec je samo zavpil, z odrtima rokama je tipal okoli sebe, hotel je vstati, in njegova človeška narava — ki mu je dala ravno rast — je poskušala poslednje, da ne bi podlegla popolnoma žganju. Ampak zaman: Te roke so bile že preslabe, brez moči proti silni živali — žganju. Premagalo ga je popolnoma; omračilo mu je možgane, vzelo mu pamet in vrglo njegovo telo, oni mogočni, vladar slabih in neizobraženih.

Eden izmed dečkov se je približal pijancu in ga je krepko udaril s svojo dolgo šibo.

Pijanec se ni niti ganil, samo težko je sopesel, tako slab je bil in neobčutljiv.

Kolobar otrok se je vedno bolj ožil in njih napadi so se z vsakim trenutkom pomnožili. Zato niso niti videli, niti slišali.

Pred to gnečo in rjojenjem se je ustavil mož. Neznaneec. Imel je tihe, mirne oči in visoko, jasno čelo.

»Zakaj kamenjate tega človeka?« je vprašal mirno.

Ampak otroci ga niso opazili, tako so bili zamišljeni v svojo kruto igro s klatežem. Stal je nekoliko dalje in njegove tihe, mirne oči so se užalostile, njegovo visoko, jasno čelo se je zmračilo.

»Zakaj kamenjate tega človeka?« je znova vprašal tujec otroke. Njegovo čelo se je zopet zjasnilo in modre oči so tiho zagorele. Zagorele v veliki ljubezni k deci.

Tu je minil otroke, strah in eden izmed dečkov je pripomnil s posmehom: »To je pijanec, saj je to pijan potepuh —!«

In tudi ostali otroci so se hitro osrčili in kričali za njim: »No! No! saj je to pijanec! Klatež je to! Pri židu se je napil žganja!«

»In zato ga kamenjate? Kdo vam je to dovolil? Ali vam je kdo ukazal? Kaj ni tudi on človek? Kaj ni vaš brat in vaš bližnji? Kaj tudi vi samo verujete, da je rekel Kristus: Ljubi svojega bližnjega! Ampak ne delate tega, kakor ne delajo vaši očetje?!«

Otroci niso razumeli teh besedi.

»Ampak saj je pijanec!« je iznova zakričal oni predrzni deček. Drugi so molčali.

Pijani klatež se je na pol zravnal na trdi zemlji, privzdignil se je z negotovimi rokami in je pol leže, pol sede — gledal z izbuljenimi očmi neumno okoli.

»Kaj ni pijanec človek?«

Nihče ni odgovoril.

»In vi hočete biti morda njegovi sodniki? Kaj ste vi morda zato tukaj, da bi ga kamenjali in kaznovali zaradi pijanosti?! Kaj ni že dovolj kaznovan, ko se spodtika in plazi v prahu po zemlji omamljen in pijan?«

Ampak on je najbrže zato tukaj: pijan in reven vam svetuje, da bi se vi, ki vidite njegovo bedo in propast, njegovo gnusno pijanost, — ogibali celo svoje življenje pijančevanja. Strašna je moč žganja moč, ki ne oživlja, ampak mori — V svarilo je tu vsem, ne pa v kazen.

Ali mu hočete še krivico delati? Rajši se mu zahvalite, da vam je pokazal pot, pot ponižanja, pot zaničevanja, bede in smrti, da bodete iskali novo, lepšo pot življenja.

In pijanec je izbulil še bolj svoje kalne oči in je topo gledal otroke in tujca, ki je imel sočutje z njim, ubožcem — Njemu so se zdele te besede čudne, nikdar ni slišal tako govoriti. Saj je sprejemal iz ljudskih rok samo zaničevanje in udarce. In zato je tudi samo klel in se togotil.

Ampak sedaj se je zdelo, da njegove oči plakajo — —

Ampak tudi otroci niso razumeli čudnih besed neznanega človeka, vendar njih mlada srca so čutila nekaj nenavadnega, čutila so tudi, da so te besede teške in resnične. Nekak strah se jih je polastil in v njih srcih se je tudi oglasilo sočutje napram pijancu v belem prahu ceste, katerega oči so plakale.

Tiho so šli potem po poti domov. Tudi tujec je odšel. Samo pijanec je ostal tu v cestnem prahu sam in opuščen. Ampak kakor da bi se mu odvalil kamen od srca. Njegove misli pa so slabele in v glavi mu je bilo prazno in mirno, kakor v vodni globčini.

Roke so se mu zopet začele tresti in padel je iznova s celim telesom na tla. Curki krvi so počasi tekli iz odratih rok in obraza — —

Poletni večer ga je ogrnil v svoj pravljnički zavoj. Usmiljena žena je poletni topli večer . . .

Mračna je bila zemlja pred njegovimi očmi. Kakor da bi rastla pred njim širna, pusta krajina — — Nič več ni vstal.

Zjutraj, ko se je jutro na vzhodu zbudilo, je zapel v vasi mrtvaški zvon; za vasjo so našli truplo pijanca.

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

*****

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarni „Evropa“

priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnice

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim! 20 52-15

*****

Listnica uredništva.

Dopisniku na Jesenicah. Prav veselilo nas bo, ako nam boste redno pošiljali vsak teden novice z Jesenic in okolice. Pošiljajte jih mnogo, a vse naj bodo jedrnat in kratke. — Slovenski pozdrav!

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto dne 16. oktobra 1909.

Gradec: 72, 85, 80, 46, 14.

Dunaj: 11, 66, 45, 79, 51.

Dvignjene v četrtek dne 20. oktobra 1909.

Brno: 62, 40, 73, 11, 76.

Tržne cene v Ljubljani

od dne 16. oktobra do 20. oktobra 1909.

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 " " " II. " . . .	1	—	1	20
1 " " " III. " . . .	—	90	1	12
1 " telečjega mesa . . .	1	40	1	60
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	—
1 " " " (prekajenega) . . .	1	80	1	90
1 " koštrunovega mesa . . .	1	08	1	12
Prašiči na klavnici . . .	1	20	1	36
1 kg masla . . .	2	50	2	60
1 " masla surovega . . .	2	10	3	20
1 " masti prašičje . . .	1	80	—	—
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	72	1	92
1 " slanine prekajene . . .	1	72	1	80
1 " sala . . .	1	76	1	90
1 jajce . . .	—	08	—	10
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 " " posnetega . . .	—	10	—	—
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 piščanec . . .	1	—	1	60
1 golob . . .	—	40	—	50
1 raca . . .	1	50	1	80
1 gos . . .	5	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	45	50	—	—
100 " " " " 1 . . .	45	—	—	—
100 " " " " 2 . . .	44	50	—	—
100 " " " " 3 . . .	43	80	—	—
100 " " " " 4 . . .	43	—	—	—
100 " " " " 5 . . .	41	—	—	—
100 " " " " 6 . . .	38	—	—	—
100 " " " " 7 . . .	32	—	—	—
100 " " " " 8 . . .	16	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	20	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . . .	42	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . . .	36	—	—	—
100 " ržene moke . . .	32	—	—	—
1 l fižola . . .	—	24	—	36
1 " graha . . .	—	—	—	—
1 " leče . . .	—	40	—	48
1 " kaše . . .	—	20	—	22
1 " ričeta . . .	—	18	—	20
zelje 100 glav . . .	4	60	4	80
100 kg pšenice . . .	29	—	—	—
100 " rži . . .	21	—	—	—
100 " ječmena . . .	18	—	—	—
100 " ovska . . .	17	50	—	—
100 " ajde . . .	21	—	—	—
100 " prosa belega . . .	19	—	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze . . .	19	—	—	—
10 " krompirja . . .	3	80	4	—

Lesni trg.

Na trgu je bilo

— voz in — čolnov z lesom
Cena trdemu lesu od 9 K 80 h
do 11 K 50 h za m³.
Cena mehkeemu lesu od 9 K — h
do — K — h za m³.

Trg za seno, slamo in steljo.

Na trgu je bilo

— voz sena . . . . . 10 — 10 70
— " slame . . . . . 9 — 10 40
— " stelje . . . . . — — —

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Franc Kraigher

krojaški mojster v Ljubljani

Kongresni trg št. 5 (Zvezda).

Priporočam se za izdelovanje

oblek za gospode.

Domače in inozemsko blago imam vedno v zalogi.

Cene zmerne! Delo solidno! Postržba točna!
26 25-15

V. H. ROHRMANN

(prej Jože Strzelba)

LJUBLJANA

kupuje razne rastline, koranine, rožice, semena, lubje, divji kostanj, češminjev sok, jabolka za mošt, kosti, parklje, loj itd..

ima kot lastnik tvrdke 40 24 14

M. PAKIČ

vedno največjo zalogo škafov, raznih lesenin, košar, fine žime, morske trave itd.

Mlekarska zadruga v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

ima vedno v zalogi 23 25-16

polnomastni in polmastni emendolec ter polnomastni in polmastni trapist:

emendolec kg K 1.60 polemendolec kg K 1.30
trapist . „ „ 1.80 poltrapist . „ „ 1.60

Prva slovenska trgovina

Pevc & Koželj

v KOČEVJU, v hiši slovenske „Kočevske posojilnice“

Manufakturno, galanterijsko in specerijsko blago

na debelo in drobno.

Zaloga moke V. Majdiča ter zaloga železnine.

31

25-15

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71,417.344.75

upravnega premoženja

K 17,519.983.93.

Obrestuje hranilne vloge

po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908

kron 17,102.911.27.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije. Na menice pa po 6% . Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

6 25-15

Izborno
češko budejeviško pivo,
 katero se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda
 priporoča 40 24-14
 glavna zaloga češke budejeviške pivovarne
 v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 27.

Posojilnica za ilir. bistriški okraj
 registrovana zadruga z neomejeno zavezo
 v Trnovem
 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne
 in od 2. do 4. ure popoldne,
 jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$
 ter pripisuje nevzdržane obresti vsacega konec leta h kapitalu.
 Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz
 svojega, ne da ga bi zaračunala vlagateljem.
 Za varnost vlog jamči 627 zadržnikov z vsem svojim pre-
 moženjem in rezervni zaklad z 49.971 K 81 h.
 Posojila daje posojilnica po $5\frac{1}{2}\%$ na osebni kredit in
 proti vknjižbi. 42 6-5

Prva narodna veletrgovina z železnino
Fr. Stupica v Ljubljani
 Marije Terezije cesta 14 18-1
 priporoča svoje izvrstne
 brane, pluge, ameriške kosilne
 stroje, slamoreznice, mlatilnice,
 čistilnice, motorje, železne blagajne,
 kuhinjsko opravo, štedilnike, peči,
 kakor tudi želez-
 niške šine, tra-
 verze, cement in
 sploh vse stavbne
 potrebščine,
 trombe, cevi in
 tehtnice.
Nizke cene!
 Točna postrežba, solidno blago!

Slovenci! Slovenke!
 Svoji k svojim!

Pred nakupom
 jesenskega in zimskega blaga
 se Vam priporoča
 slovenska trgovina pri
sv. Cirilu in Metodu
 v Ljubljani 10 25-15
 Lingarjeva ulica. Nasproti loterije!

Velika zaloga najnovejšega blaga za
 moške in ženske obleke.
 Največja izber satenastih, volnenih ter svilnatih rut.
 Ob potrebi spomni se vsak na to trgovino.

Vse ostalo letno blago poproda se po znatno nižani ceni!

*
 Popravila in preobleke točno
 in cenno.
 *
 Popravila in preobleke točno
 in cenno.

Najcenejše solnčnike in dežnike
 domačega izdelka priporoča 12 25-15
Josip Vidmar
 v Ljubljani
 Pred Škofijo 19, Stari trg 4,
 Prešernova ulica 4.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3.000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52-8

Splošno kreditno društvo

r. z. z. o. z.

v Gosposki ulici št. 7 18-7

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun in jih obrestuje s 1. julijem 1909 po 4 3/4 % brez odbitka rentnega davka; eskomptira menice in daje posojila na osebni kredit po 5 1/2 % do 6 1/2 %.

Lastno premoženje znaša v deležih in zakladih	K 179.765-55
Skupna aktiva	1.242.166-77
Denarni promet v letu 1908	6.296.087-46

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure dopoldne.

Obrestuje hranilne vloge po 4 3/4 % od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5 1/2 % in amortizaciji najmanj 1/2 %, na osebni kredit po 6 %.

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob **torkih**, posojila se izplačujejo le ob **petkih**.

Stanje hranilnih vlog nad 36 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA.

Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj

Rentni davci od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagatelj ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi ob enem pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 1/2 leta. Kdor plačuje 6 % izposojenega kapitala, poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik more svoj dolg poplača i tudi poprej, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Mestna hranilnica izdaja lične **domače hranilnike** proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači
v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici števil. 3.

7 25-15

**Somišljeniki, narodnjaki, naročajte
in širite „Slovenski dom!“**

**Deset zapovedi za kmetovalca
in deset zapovedi za zdravje**

lepo tiskanih, prav zastoj in
franko po pošti dobi vsak, ki
piše ponje od lekarnarja
Trnkóczyja v Ljubljani,
zraven rotovža. 33 25—15

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne
BLAGAJNE
izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn **M. Adlersflügel**
Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug itd.
43 24—14

*Le oni ne mara testenin, ki ni še
»Pekatete« okusil!*

25 19—15

G. ČADEŽ

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manufakturne trgovine
13 12—5
priporočá

klobuke in slamnike

čepice, razno moško perilo, kravate, ovrtnike itd.

Blago imam solidno, cene zmerne.

Postrežem točno.

Največja zaloga navadnih do najfinejših
otročkih vozičkov

36 25—15 in navadne do najfinejše

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.

Neznanim naročnikom
se pošilja s povzetjem.

Poštne hranilnice št. 12.921.

Ustanovljena leta 1896.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

== pisarna v hiši št. 1 (pri Jomanu) ==

sprejema in izplačuje hranilne vloge ter jih obrestuje
po 4 1/4% od prvega dneva vlaganja sledečega meseca
in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga.
Uradne ure so ob nedeljah od 1. do 5. ure ter
vsako sredo od 4. do 6. ure popoldne. 22 25—15

Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne, izvenzmi praznikov.

AGRO-MERKUR

osrednja nakupovalna in prodajalna zadruga v Ljubljani

reg. z. z. g. z.

Ljubljana, Janez Terdinova ulica št. 8.

Skladišče tudi v Trstu.

Agro-Merkur dobavlja svojim članom vse potrebščine za gospodarstvo ali za obrt, kakor poljedelske
in druge stroje, umetna gnojila (superfosfate, tomaževo žlindro, soliter, kalijevo sol itd.), modro
galico, žveplo, krmila, poljske pridelke, vse vrste semen, kolonijalno in špecerijsko blago itd.

Agro-Merkur prodaja pridelke in izdelke svojih članov.

Agro-Merkur se posebno priporočá za nakup bizeljskih in dolenskih, istrskih, dal-
matinskih in goriških jamčeno pristnih in izvrstnih vin. Cene jako nizke.

Agro-Merkur ima jako obširne in ugodne zveze; zategadelj lahko vsakomur jako dobro in
hitro postreže.

2 54—15